

Tytuł: Chorągiew procesyjna.

Ukrzyżowanie wśród dusz czyśccowych

Autor, warsztat: nieznany, południowo wschodnia
Polska, łemkowski

Czas powstania: XVIII wiek

Technika, materiał: olej na płótnie

Wymiary (W x S): 62,0 cm x 54,0 cm

Obraz był w przeszłości chorągwią procesyjną i prezentuje oryginalne stylistycznie przedstawienie Ukrzyżowania z duszami czyśccowymi. Ukrzyżowanemu Chrystusowi towarzyszą Matka Boska i św. Jan. Po bokach krzyża namalowane zostały symbole słońca i księżyca. Obraz pochodzi z obszaru obrządku unickiego na co wskazuje napis na krzyżu (INCI - Jezus Nazarejczyk Car Judei) pisany cyrylicą.

Ikonografia czyścca rozwijała się na przestrzeni wieków: XIV – XVIII. W większości wypadków kompozycja czyścca przedstawiana jest dwustrefowo. Partia dolna ukazuje mękę dusz, które są poddawane cierpieniu. Stan ten przedstawiany jest jako morze płomieni, w którym znajdują się symbolizowane przez nagie postacie ludzkie – dusze czyścowe. Ogień obrazuje karę, jakiej poddawane są wspomniane dusze. Cechą ognia jest to, że płonąc, nie wydaje żadnego światła, nie rozprasza panujących w piekle lub czyśccu ciemności. Ciężar win do odpokutowania, ukazywany jest przez symbolikę koloru ciała. Dusze obciążone większą liczbą grzechów mają o wiele ciemniejszą karnację od pozostałych postaci, których ciało jest białe. Górna część obrazu prezentuje czynnik wyzwalający dusze z czyścca i najczęściej jest to postać Chrystusa ukrzyżowanego. Identycznie stylistycznie „Ukrzyżowanie” znajduje się w Muzeum w Nowym Sączu.